

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

POV

POVIJEST

POV D-S034

POV.34.HR.R.K1.40

30519

12

Povijest

Prazna stranica

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **120** minuta bez stanke.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 40 stranica, od toga 2 prazne.

Ako ste pogriješili u pisanju odgovora, ispravite ovako:

a) zadatak zatvorenoga tipa

Ispravno

Ispravak pogrešnog unosa

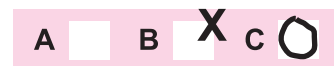
C

I

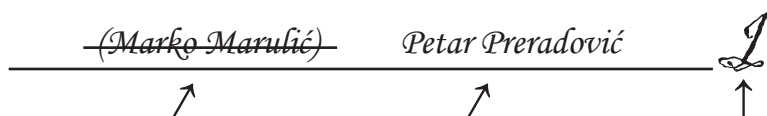
Prepisan točan odgovor

Skraćeni potpis

Neispravno

b) zadatak otvorenoga tipa

Precrtan netočan odgovor u zagradama

Točan odgovor

Skraćeni potpis

Povijest

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora **samo** je jedan točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

1. Što proučava pomoćna povijesna znanost egdotka?

- A. načine računanja vremena u prošlosti
- B. migracije stanovništva
- C. mjere i načine mjerenja kroz povijest
- D. načine izdavanja povijesnih izvora

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

2. Kako se nazivaju neolitičke nastambe izgrađene na stupovima u vodi?

- A. zemunice
- B. mastabe
- C. sojenice
- D. gradine

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

3. Ostatci koje su vrste čovjekova pretka pronađeni samo na području Afrike?

- A. *Homo habilis*
- B. *Homo erectus*
- C. neandertalca
- D. kromanjonca

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

4. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Smjerovi širenja kojega su naroda prikazani na povijesnome zemljovidu?

- A. Arapa
- B. Feničana
- C. Hetita
- D. Perzijanaca

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

5. Koja od navedenih država Staroga istoka **nije bila** centralistički uređena?

- A. Akad
- B. Babilon
- C. Egipat
- D. Sumer

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

6. Što je od navedenoga bilo karakteristično za minojsku civilizaciju?

- A. talasokracija
- B. demokracija
- C. teokracija
- D. timokracija

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

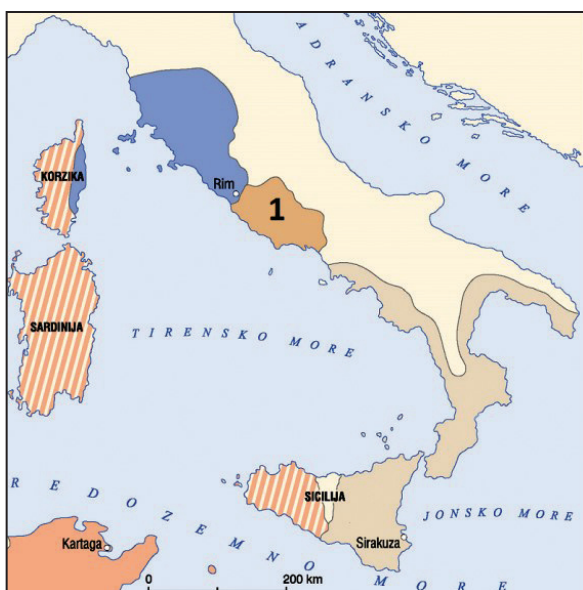
Povijest

7. Tko je nadzirao vlast kraljeva u antičkoj Sparti?

- A. arhonti
- B. efori
- C. heloti
- D. perijeci

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

8. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Koji je narod sredinom 6. stoljeća prije Krista nastanjivao prostor označen na povijesnome zemljovidu brojem 1?

- A. Etrušćani
- B. Grci
- C. Latini
- D. Sabinjani

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

9. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

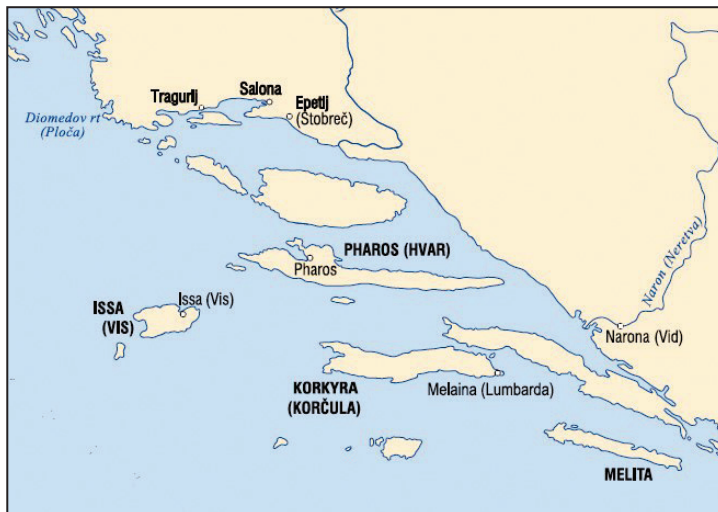
Bilo je to u 19. godini vladanja cara Dioklecijana, u mjesecu koji Rimljani nazivaju martom, kad se upravo približavao dan Spasiteljeve muke. Tada je svuda raširen carev ukaz s naređenjem da se crkve sruve sa zemljom, a svete knjige spale. Oni koji su nosili počasna zvanja – da ih izgube, a oni koji su vršili crkvene službe – da se bace u ropstvo ako ustraju u (...) vjerovanju. (...)

Tko su progonjeni prema povijesnome izvoru?

- A. auguri
- B. haruspici
- C. kršćani
- D. mitraisti

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

10. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Koji je narod utemeljio naselja prikazana na povijesnome zemljovidu?

- A. Japodi
- B. Grci
- C. Hrvati
- D. Liburni

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

11. Kako se nazivalo stanovništvo Pirenejskoga poluotoka koje je u ranome srednjem vijeku imalo svoje glavno sjedište u Cordobi?

- A. Baski
- B. Mauri
- C. Ostrogoti
- D. Vizigoti

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

12. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Koji povijesni izvor tumači doseljenje Hrvata prema prikazanoj shemi?

- A. kronika splitskoga povjesničara Tome Arhiđakona
- B. *O upravljanju carstvom*
- C. Tanajske ploče
- D. *Životopis Karla Velikoga*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

13. Kako se naziva borba za prevlast koja se tijekom 11. i 12. stoljeća vodila između svjetovne i crkvene vlasti, tj. između kraljeva i papa?

- A. sekularizacija
- B. laička investitura
- C. nikolaitizam
- D. ikonolatrija

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

14. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) Da bi ih držali popunjenima ljudstvom, svake četiri godine, sultanovi zastupnici bi posjećivali sva kršćanska sela pod otomanskom vlašću. Pred njih bi izveli sve dječake u dobi od šest do devet godina i petina od izvedenih, sve redom najpametniji i najjači dječaci, bi bili odvedeni. (...)

Kako se nazivao običaj opisan u povijesnome izvoru?

- A. devširma
- B. čitlučenje
- C. harač
- D. džihad

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

15. Koja se od navedenih tvrdnja odnosi na *Misal po zakonu Rimskoga dvora* iz 1483. godine?

- A. Prvi je hrvatski rukopisni misal pisan latinicom.
- B. Prvi je hrvatski tiskani misal pisan latinicom.
- C. Prvi je hrvatski rukopisni misal pisan glagoljicom.
- D. Prvi je hrvatski tiskani misal pisan glagoljicom.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

16. Koji se vladar Bosne 1390. godine proglasio kraljem Hrvatske i Dalmacije?

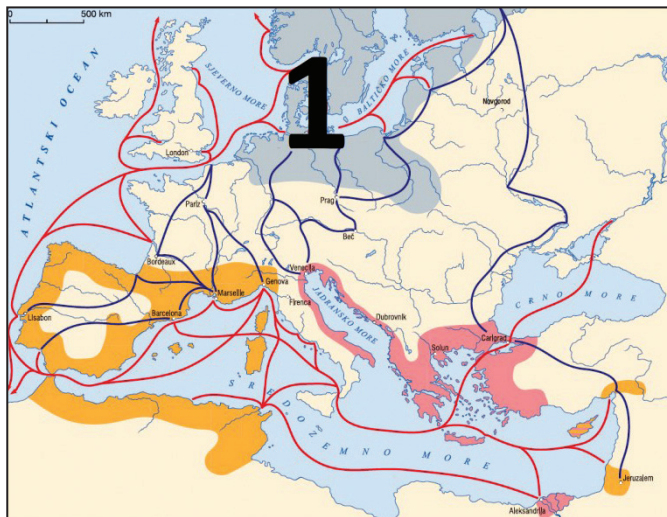
- A. Kulin
- B. Stjepan II. Kotromanić
- C. Tvrtko I. Kotromanić
- D. Stjepan Tomašević

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

17. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Koji je grad u srednjemu vijeku bio vodeći grad trgovačkoga područja označenoga na povijesnome zemljovidu brojem 1?

- A. Berlin
- B. Lübeck
- C. Stockholm
- D. Varšava

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

18. Tko je u 12. stoljeću u južnoj Francuskoj osnovao pokret lionskih siromaha?

- A. papa Aleksandar III.
- B. papa Grgur IX.
- C. Ivana Orleanska
- D. Petar Valdes

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

19. Što je bio povod okupljanju hrvatskoga plemstva na saboru u Cetingradu 1527. godine?

- A. pad Jajačke banovine pod vlast Osmanlija
- B. osmanlijsko zauzimanje Obrovca i Udbine
- C. pad Klisa i pogibija Petra Kružića
- D. smrt kralja Ljudevita II. Jagelovića

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

<p>20. U kojemu je gradu početkom 17. stoljeća izgrađeno prvo javno kazalište u Hrvatskoj?</p> <p>A. u Hvaru B. u Splitu C. u Zadru D. u Zagrebu</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>21. Koji je engleski vladar 1689. godine potvrdio prava parlamenta donošenjem Zakona o pravima (<i>Bill of Rights</i>)?</p> <p>A. Henrik VIII. B. Jakov II. C. Karlo I. D. Vilim III.</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>22. Što se odlukom Marije Terezije iz 1779. godine dogodilo s gradom Rijekom?</p> <p>A. Grad je došao pod upravu hrvatskoga bana i sabora. B. Grad je došao pod upravu Ratnoga vijeća u Grazu. C. Grad je postao izdvojeni hrvatski teritorij u sastavu zemalja ugarske krune. D. Grad je podijeljen između Mletačke Republike i Habsburške Monarhije.</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>23. Gdje se nalazio samostan u kojemu je tijekom ranoga novog vijeka bilo središte franjevačke provincije Bosne Srebrene?</p> <p>A. u Jajcu B. u Fojnici C. u Kraljevoj Sutjesci D. u Kreševu</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>24. Koje su se ideje širile Europom tijekom Napoleonove vladavine?</p> <p>A. sekularnoga društva B. teocentrične države C. socijaldemokracije D. političkoga katolicizma</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<div>POV D-S034</div> <div> <div>01</div> </div>	

Povijest

<p>25. Koja je bila posljedica Sveslavenskoga kongresa u Pragu 1848. godine?</p> <p>A. isticanje programa iredentizma B. isticanje programa austroslavizma C. otpuštanje kancelara Metternicha D. treća podjela Poljske</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>26. Koja su se tri carstva dodirivala na ušću Une u Savu od 1809. do 1813. godine?</p> <p>A. Rusko, Osmansko i Francusko Carstvo B. Osmansko, Austrijsko i Francusko Carstvo C. Njemačko, Rusko i Francusko Carstvo D. Osmansko, Njemačko i Austrijsko Carstvo</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
POV D-S034	 01

Povijest

27. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Kako se prema zamisli grofa Janka Draškovića trebala nazivati država označena na povijesnome zemljovidu ljubičastom bojom?

- A. Banovina Hrvatska
- B. Ilirske pokrajine
- C. Trojedna Kraljevina
- D. velika Ilirija

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

28. Koja je društvena skupina u razdoblju Bachova apsolutizma bila nositelj germanizacije u hrvatskim zemljama?

- A. činovnici
- B. plemići
- C. seljaci
- D. svećenici

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

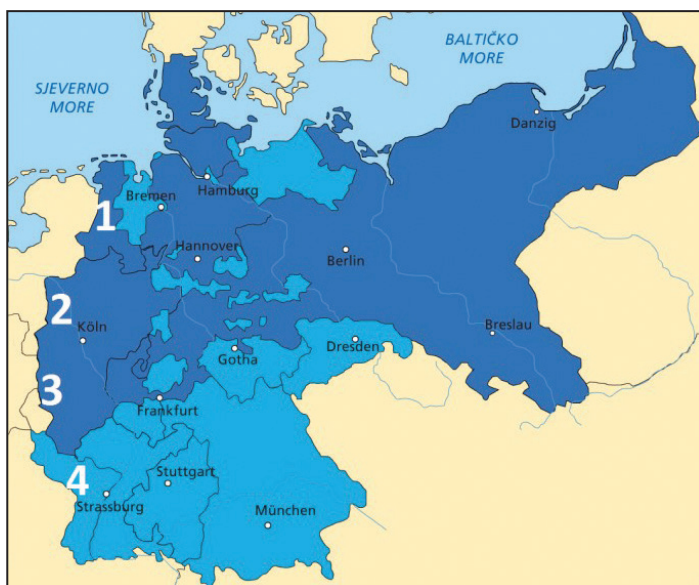
Povijest

29. U kojemu je gradu 1851. godine organizirana prva međunarodna gospodarska izložba?

- A. u Berlinu
- B. u Londonu
- C. u Parizu
- D. u Rimu

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

30. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Kojim su brojem na povijesnome zemljovidu označene pokrajine Alsace i Lorraine koje je Njemačka anektirala od Francuske 1871. godine?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

31. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid Afrike krajem 19. stoljeća.

Koja je država posjedovala kolonije označene na povijesnome zemljovidu ljubičastom bojom?

- A. Francuska
- B. Italija
- C. Njemačka
- D. Portugal

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

32. U kojemu se gradu u veljači 1918. godine dogodila najveća pobuna mornara austrougarske ratne mornarice?

- A. u Boki Kotorskoj
- B. u Kraljevici
- C. u Puli
- D. u Splitu

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

Povijest

<p>33. Koja je stranka na prvim višestranačkim izborima u Kraljevstvu SHS dobila najviše glasova?</p> <p>A. Hrvatska pučka seljačka stranka B. Jugoslavenska demokratska stranka C. Komunistička partija Jugoslavije D. Narodna radikalna stranka</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>34. Koji je bio značaj zrakoplovnoga leta Louisa Bleriota 1909. godine?</p> <p>A. Prvi je preletio Atlantski ocean. B. Prvi je preletio kanal La Manche. C. Prvi je zrakoplovom obletio Zemlju. D. Prvi se iz zrakoplova spustio padobranom.</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>35. Koja je bila temeljna djelatnost Državnoga slikopisnog zavoda „Hrvatski slikopis” u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj?</p> <p>A. snimanje filmova B. izrada fotografija C. izvođenje predstava D. tiskanje vojnih zemljovida</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>36. Na kojoj od navedenih savezničkih konferencija nije sudjelovao predsjednik SAD-a Franklin Delano Roosevelt?</p> <p>A. u Casablanci B. na Jalti C. u Potsdamu D. u Teheranu</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>POV D-S034</p>	 <p>01</p>

Povijest

37. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) Što sam govorio o pravu hrvatskog naroda na slobodu i nezavisnost, sve je u skladu s osnovnim principima saveznika istaknutim u Jalti i u Atlantskoj povelji. (...) Sv. Stolica je toliko naglašavala da i mali narodi i narodne manjine imaju pravo na slobodu. Zar katolički biskup i metropolita ne bi o tom smio ni pisnuti? (...) Ponovno tvrdim pred svima: 260-270 svećenika poubijano je od narodnog oslobodilačkog pokreta. (...)

Tko je autor govora iz prikazanoga povijesnog izvora?

- A. Alojzije Stepinac
- B. Antun Bauer
- C. Franjo Kuharić
- D. Franjo Šeper

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

38. Kako se naziva politika popuštanja napetosti između dvaju vojno-političkih blokova koja je obilježila kraj razdoblja hladnoga rata?

- A. defetizam
- B. detant
- C. glasnost
- D. perestrojka

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

39. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Koji događaj iz Domovinskoga rata obilježava prikazani spomenik?

- A. hrvatske žrtve iz deblokade Plitvičkih jezera
- B. pogibiju hrvatskih redarstvenika u Borovu Selu
- C. pogibiju hrvatskih vojnika s početka opsade Vukovara
- D. hrvatske žrtve pri okupaciji Škabrnje

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

40. Koje je mjesto osvojila hrvatska nogometna reprezentacija na Svjetskome nogometnom prvenstvu održanome 1998. godine u Francuskoj?

- A. prvo
- B. drugo
- C. treće
- D. četvrto

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).
Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.
Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

41. U kojemu je prapovijesnome razdoblju završilo ledeno doba i započelo otapanje ledenjačkih masa?

---

0 ☐

1 ☐

bod

42. Koji je hrvatski naziv za pomoćnu povijesnu znanost veksilologiju?

---

0 ☐

1 ☐

bod

43. Koji je grčki polis provodio kriptije?

---

0 ☐

1 ☐

bod

44. Kako se zvao bizantski car koji je u 6. stoljeću izdao Građanski zakonik?

---

0 ☐

1 ☐

bod

POV D-S034

02

Povijest

45. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Kako se naziva prikazani spomenik?

---

0 ☐

1 ☐

bod

46. Kojim je pismom pisan najstariji pravni spis na hrvatskome jeziku?

---

0 ☐

1 ☐

bod

47. U kojemu je gradu 1088. godine otvoreno prvo europsko sveučilište?

---

0 ☐

1 ☐

bod

48. U kojoj se azijskoj državi razvio šogunat kao dio feudalnoga poretka?

---

0 ☐

1 ☐

bod

POV D-S034

02

Povijest

<p>49. Koja je utvrda postala sjedište uskoka nakon pada Klisa 1537. godine?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>	
<p>50. Kako se naziva ekonomska politika nastala u Francuskoj u 18. stoljeću prema kojoj je poljodjelstvo jedina produktivna djelatnost?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>	
<p>51. Kojim je mirom nakon sukoba s Osmanlijama Habsburška Monarhija između ostalog teritorija dobila Slavoniju, zapadni Srijem, Liku, dio Korduna i Krbavu?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>	
<p>52. Pozorno pogledajte slikovni prilog.</p> <div data-bbox="218 1384 823 1727" data-label="Image"> </div> <p>Koja je bitka iz napoleonskih ratova simbolički prikazana na slikovnome prilogu?</p> <p>_____</p>		<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>POV D-S034</p> <div data-bbox="1295 1975 1455 2114" data-label="Image"> </div>		

Povijest

53. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Mi trojedne kraljevine narod želeći kao i do sada ostati i za dalje pod krunom ugarskom, s kojom su predji naši slobodnom voljom sjedinili krunu kraljevina Dalmacije Hrvatske i Slavonije, (...) budući da se u izvanrednom položaju nalazimo i za povraćanje zakonitog stanje potrebno je da imademo zakonitu vrhovnu glavu i zato predlažem da i mi jednodušno izaberemo za bana trojedne kraljevine baruna Josipa Jelačića Bužimskoga, muža povjerenja svega naroda, kojemu banu ima se predati i zapovijed nad vojskom granice i pravo raspisa sabora...

Kako se naziva dokument iz kojega je povijesni izvor?

0

☐

1

☐

bod

54. Kako se do 1926. godine nazivala organizacija Hrvata u iseljeništvu osnovana 1894. godine u Pittsburgu?

0

☐

1

☐

bod

55. Kako se nazivalo političko tijelo čiji su se članovi potkraj Prvoga svjetskoga rata zalagali za stvaranje južnoslavenske države unutar Habsburške Monarhije?

0

☐

1

☐

bod

56. Kojim je filmom komičar Charlie Chaplin uputio kritiku nacizma i ismijao Adolfa Hitlera?

0

☐

1

☐

bod

POV D-S034

02

Povijest

57. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Tražili su od mene da mu predam i „vodstvo” Hrvatske seljačke stranke i hrvatskog naroda. Ja sam im odgovorio da Nijemci pod okupacijom mogu predati vlast komu hoće; Hrvatska pak seljačka stranka i hrvatski narod nisu moje vlasništvo, (...)

Čekao sam tako gotovo jedan sat, a onda me pozvaše u susjednu hotelsku sobu, gdje me je dočekao neki član Gestapoa (...). On mi je predočivao kako ne vodim realne politike kad neću s Nijemcima surađivati, kako je doduše posve naravno da oni surađuju s njima apsolutno odanim nacističkim elementima, ali to ne bi ništa smetalo da stojim ja na čelu upravo proglašene Nezavisne Države Hrvatske (...)

Kako se zove političar opisan u povijesnome izvoru?

_____

0

☐

1

☐

bod

58. Kako se zove političar koji je u svojem govoru 1946. godine izjavio da se od Szczecina na Baltiku do Trsta na Jadranu spustila željezna zavjesa?

_____

0

☐

1

☐

bod

59. Kako se naziva teroristička organizacija koja je bila odgovorna za rušenje tornjeva Svjetskoga trgovačkog centra u rujnu 2001. godine?

_____

0

☐

1

☐

bod

POV D-S034

02

Povijest

60. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Otvorenje koje je sportske manifestacije prikazano na slikovnome prilogu?

0

1

bod

POV D-S034

02

Povijest

III. Zadatci višestrukoga izbora (kronologije)

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točan odgovor morate označiti znakom X na listu za odgovore.

61. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz povijesti starovjekovnih civilizacija?

- A. Naram-sin postao je vladar u Akadu → razdoblje tzv. treće dinastije Ura
→ Hetiti osvajaju Babilon → propast države Hetita
- B. razdoblje tzv. treće dinastije Ura → Naram-sin postao je vladar u Akadu
→ Hetiti osvajaju Babilon → propast države Hetita
- C. propast države Hetita → razdoblje tzv. treće dinastije Ura
→ Hetiti osvajaju Babilon → Naram-sin postao je vladar u Akadu
- D. razdoblje tzv. treće dinastije Ura → propast države Hetita
→ Hetiti osvajaju Babilon → Naram-sin postao je vladar u Akadu

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐

62. U kojemu su nizu točno kronološki poredani nastanci hrvatskih pravnih i diplomatskih spisa?

- A. Zvonimirova zavjernica → Felicijanova isprava → Vinodolski zakonik
→ Kastavski statut
- B. Zvonimirova zavjernica → Vinodolski zakonik → Felicijanova isprava
→ Kastavski statut
- C. Felicijanova isprava → Zvonimirova zavjernica → Vinodolski zakonik
→ Kastavski statut
- D. Felicijanova isprava → Vinodolski zakonik → Zvonimirova zavjernica
→ Kastavski statut

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐

Povijest

63. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja velikih geografskih otkrića?

- A. kartograf Waldseemüller novomu kontinentu dao ime Amerika
→ Bartholomeo Diaz doplovio do juga Afrike → povratak Magellanove ekspedicije u Španjolsku → dolazak portugalske ekspedicije do obala Japana
- B. Bartholomeo Diaz doplovio do juga Afrike → kartograf Waldseemüller novomu kontinentu dao ime Amerika → dolazak portugalske ekspedicije do obala Japana → povratak Magellanove ekspedicije u Španjolsku
- C. Bartholomeo Diaz doplovio do juga Afrike → povratak Magellanove ekspedicije u Španjolsku → kartograf Waldseemüller novomu kontinentu dao ime Amerika → dolazak portugalske ekspedicije do obala Japana
- D. Bartholomeo Diaz doplovio do juga Afrike → kartograf Waldseemüller novomu kontinentu dao ime Amerika → povratak Magellanove ekspedicije u Španjolsku → dolazak portugalske ekspedicije do obala Japana

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐

64. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja borbe protiv Osmanlija?

- A. Bitka kod Klisa → Bitka na Krbavi → Bitka kod Sigeta → Bitka kod Siska
- B. Bitka na Krbavi → Bitka kod Klisa → Bitka kod Sigeta → Bitka kod Siska
- C. Bitka kod Siska → Bitka kod Klisa → Bitka kod Sigeta → Bitka na Krbavi
- D. Bitka kod Klisa → Bitka na Krbavi → Bitka kod Siska → Bitka kod Sigeta

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐

65. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja hrvatskoga narodnog preporoda?

- A. počela izlaziti *Zora Dalmatinska* → počele izlaziti *Novine Horvatzke*
→ nastale prve političke stranke → osnovana Matica ilirska
- B. nastale prve političke stranke → počele izlaziti *Novine Horvatzke*
→ osnovana Matica ilirska → počela izlaziti *Zora Dalmatinska*
- C. počele izlaziti *Novine Horvatzke* → nastale prve političke stranke
→ osnovana Matica ilirska → počela izlaziti *Zora Dalmatinska*
- D. počele izlaziti *Novine Horvatzke* → počela izlaziti *Zora Dalmatinska*
→ osnovana Matica ilirska → nastale prve političke stranke

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐

Povijest

66. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja otkrića u 19. stoljeću i početkom 20. stoljeća?

- A.** u SAD-u otkriven prvi izvor nafte → izrađena prva električna žarulja → izumljen dizelski motor koji pokreće nafta → uspostavljena bežična telegrafska veza između Amerike i Europe
- B.** uspostavljena bežična telegrafska veza između Amerike i Europe → u SAD-u otkriven prvi izvor nafte → izrađena prva električna žarulja → izumljen dizelski motor koji pokreće nafta
- C.** izrađena prva električna žarulja → u SAD-u otkriven prvi izvor nafte → izumljen dizelski motor koji pokreće nafta → uspostavljena bežična telegrafska veza između Amerike i Europe
- D.** u SAD-u otkriven prvi izvor nafte → izumljen dizelski motor koji pokreće nafta → izrađena prva električna žarulja → uspostavljena bežična telegrafska veza između Amerike i Europe

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐

67. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz povijesti Rusije tijekom Prvoga svjetskog rata?

- A.** Oktobarska revolucija → Mir u Brest-Litovsku → Lenjin objavio Travanjske teze → Februarska revolucija
- B.** Februarska revolucija → Lenjin objavio Travanjske teze → Oktobarska revolucija → Mir u Brest-Litovsku
- C.** Mir u Brest-Litovsku → Lenjin objavio Travanjske teze → Februarska revolucija → Oktobarska revolucija
- D.** Lenjin objavio Travanjske teze → Februarska revolucija → Oktobarska revolucija → Mir u Brest-Litovsku

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐

Povijest

68. U kojemu su nizu točno kronološki poredani nastanci dokumenata iz Prvoga svjetskog rata?

- A. Zagrebačka deklaracija → Krfska deklaracija
→ Ženevska deklaracija → Naputak Narodnoga vijeća
- B. Krfska deklaracija → Zagrebačka deklaracija
→ Ženevska deklaracija → Naputak Narodnoga vijeća
- C. Ženevska deklaracija → Zagrebačka deklaracija
→ Krfska deklaracija → Naputak Narodnoga vijeća
- D. Krfska deklaracija → Zagrebačka deklaracija
→ Naputak Narodnoga vijeća → Ženevska deklaracija

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

69. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja jačanja nacizma?

- A. pripajanje Austrije → Adolf Hitler se proglasio Führerom
→ donošenje nirnberških zakona → Kristalna noć
- B. Adolf Hitler se proglasio Führerom → Kristalna noć
→ pripajanje Austrije → donošenje nirnberških zakona
- C. Adolf Hitler se proglasio Führerom → donošenje nirnberških zakona
→ pripajanje Austrije → Kristalna noć
- D. donošenje nirnberških zakona → Kristalna noć
→ pripajanje Austrije → Adolf Hitler se proglasio Führerom

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

70. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja hrvatske povijesti neposredno nakon Drugoga svjetskog rata?

- A.** izbori za Ustavotvornu skupštinu Jugoslavije
→ osnovana Uprava državne bezbjednosti (UDBA)
→ objavljena rezolucija Informbiroa → uvođenje samoupravljanja
- B.** izbori za Ustavotvornu skupštinu Jugoslavije → uvođenje samoupravljanja
→ osnovana Uprava državne bezbjednosti (UDBA)
→ objavljena rezolucija Informbiroa
- C.** osnovana Uprava državne bezbjednosti (UDBA)
→ izbori za Ustavotvornu skupštinu Jugoslavije
→ objavljena rezolucija Informbiroa → uvođenje samoupravljanja
- D.** uvođenje samoupravljanja → osnovana Uprava državne bezbjednosti (UDBA)
→ objavljena rezolucija Informbiroa
→ izbori za Ustavotvornu skupštinu Jugoslavije

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐

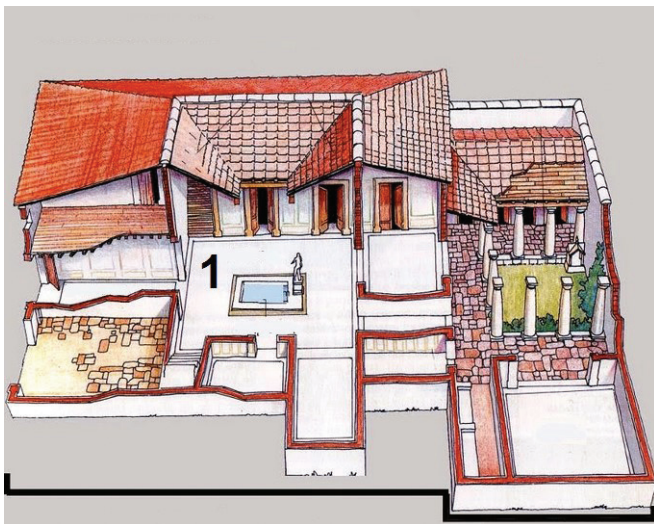

Povijest

IV. Zadatci višestrukoga izbora (uz polazni sadržaj)

U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore, povijesne zemljovide i slikovne priloge te odgovorite na postavljena pitanja. Od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan. Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

71. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

71.1. Kako se naziva tip rimske građevine prikazane na slikovnome prilogu?

- A. *insula*
- B. *domus*
- C. amfiteatar
- D. terma

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

71.2. Kako se naziva prostor označen na slikovnome prilogu brojem 1?

- A. atrij
- B. forum
- C. peristil
- D. vestibul

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

72. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Hrvati su pak stanovali u ono vrijeme s onu stranu Bavarske, gdje su danas Bjelohrvati. Jedan od njihovih rodova, (...), odijelili su se od njih i došli zajedno sa svojim narodom u (...) i našli Avere u posjedu te pokrajine. Pošto su neko vrijeme međusobno ratovali, pobijedili su Hrvati; neke su od Avara poklali, ostale su prisilili da se pokore. Otada su u toj pokrajini zavladaali Hrvati; (...)

Od Hrvata pak, koji su došli u Dalmaciju, odijelio se jedan dio i zavladao Ilirikom i Panonijom; a i oni su imali samostalnog arhonta, koji je također sam slao arhontu Hrvatske darove u ime prijateljstva.

72.1. Kako se naziva pokrajina u kojoj se dogodio sukob Hrvata i Avara opisan u povijesnome izvoru?

- A. Dalmacija
- B. Slavonija
- C. Panonska Hrvatska
- D. Donjopanonska Kneževina

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

72.2. Kako se u razdoblju ranoga srednjeg vijeka nazivala formirana hrvatska sklavinja od koje se dio Hrvata *odijelio i zavladao Ilirikom i Panonijom*?

- A. Bijela Hrvatska
- B. Kneževina Hrvatska
- C. Paganija
- D. Kneževina Dalmacija

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

73. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Za sada, rane što su nam ih (zapadni) Goti zadali još su svježije, ali uskoro će nam oni biti sudruzi za stolom i u boju, i sudjelovat će u javnim službama.

73.1. Koji je proces iz povijesti Rimskoga Carstva opisan u povijesnome izvoru?

- A. širenje kršćanstva
- B. osvajački ratovi Rimljana
- C. širenje helenizacije
- D. barbarizacija rimskoga društva

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

73.2. Na koji se događaj iz rimske povijesti odnosi rečenica o svježim ranama što su im Goti zadali?

- A. pohod Hanibala na Rim 216. godine prije Krista
- B. pohod Alariha na Rim 410. godine
- C. pohod Odoakra na Rim 476. godine
- D. pohod Teodorika na Rim 488. godine

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S034

01

Povijest

74. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

74.1. Kako se nazivala teritorijalna jedinica u Osmanskome Carstvu označena na povijesnome zemljovidu brojem 1?

- A. bosanski pašaluk
- B. bosanska nahija
- C. bosanski sandžak
- D. bizantska tema

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

74.2. Kojoj je teritorijalnoj jedinici 1600. godine pripao prostor označen na povijesnome zemljovidu kosim crtama?

- A. kliškom sandžaku
- B. kaniškom pašaluku
- C. beogradskom pašaluku
- D. budimskom pašaluku

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

75. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Peruanski Indijanci datiraju svoje zakone iz doba kad su državom (...) vladali Manko Kapak i (...) Roka. Do nastupa prvoga od te dvojice živjeli su u najdubljem barbarstvu; ali otada su se odijevali ne samo pristojno nego prilično ukusno i otmjeno, odgajali su svoju djecu, obrađivali zajednički i veoma marljivo svoja polja, imali su zakone i suce, govorili su razumnim jezikom, gradili su kuće za sebe i javne zgrade, te se dragovoljno pokoravali zakonima koje su im propisivali njihovi vladari... Te zakone, koji bi najboljim pravnicima pribavili čast, bilježili su pomoću čvorova... (...)

75.1. Koji je narod opisan u povijesnome izvoru?

- A. Azteci
- B. Inke
- C. Maye
- D. Tolteci

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

75.2. Kako se naziva bilježenje uz pomoć čvorova koje se spominje u povijesnome izvoru?

- A. ajani
- B. rune
- C. totemi
- D. kipusi

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S034

01

Povijest

76. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

(...) Kako se nedavno dogodilo da je u prošloj godini došlo do nekakve seljačke bune u našem kraljevstvu donjoj Slavoniji, za umirenje koje i ujedno za utvrđenje početka i uzroka milostivo smo poslali na lice mjesta našu komisiju (i) na koncu ustanovili da je veći dio ispada proizašao iz toga što su neka zemaljska gospoda bez reda tražila od svojih podanika poslove i podavanja. (...) Pošto smo razmislili o ovoj stvari (...) odlučili smo postaviti stalnu odredbu o daćama (...) u zemlji našoj gore spomenutoj donjoj Slavoniji, naime u županijama Virovitičkoj, Požeškoj i Srijemskoj.

76.1. Za vladavine kojega su vladara donesene odredbe opisane u povijesnome izvoru?

- A. Josipa II.
- B. Karla III.
- C. Leopolda II.
- D. Marije Terezije

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

76.2. Kako se nazivaju *odredbe o daćama* opisane u povijesnome izvoru?

- A. anali
- B. fermani
- C. *iura municipalia*
- D. urbari

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

77. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

77.1. Kada je Napoleon I. Bonaparte pokrenuo pohod prikazan na povijesnome zemljovidu?

- A. 1804. godine
- B. 1806. godine
- C. 1810. godine
- D. 1812. godine

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

77.2. Koja je bila neposredna posljedica prikazanoga vojnog pohoda?

- A. slom Napoleonove Velike vojske
- B. sklapanje Mira u Schönbrunnu
- C. abdikacija ruskoga cara
- D. proglašenje kontinentalne blokade

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

78. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

78.1. Na koju se vojnu operaciju odnosi prikazani plakat?

- A. na operaciju *Barbarossa*
- B. na operaciju *Morski lav*
- C. na operaciju *Baklja*
- D. na operaciju *Konjićev skok*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

78.2. Kako se naziva vojno-politički savez čiju „borbu udružene Europe” prikazuje slikovni prilog?

- A. Antifašistička koalicija
- B. Antikominterni pakt
- C. Centralne sile
- D. Trojni pakt

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

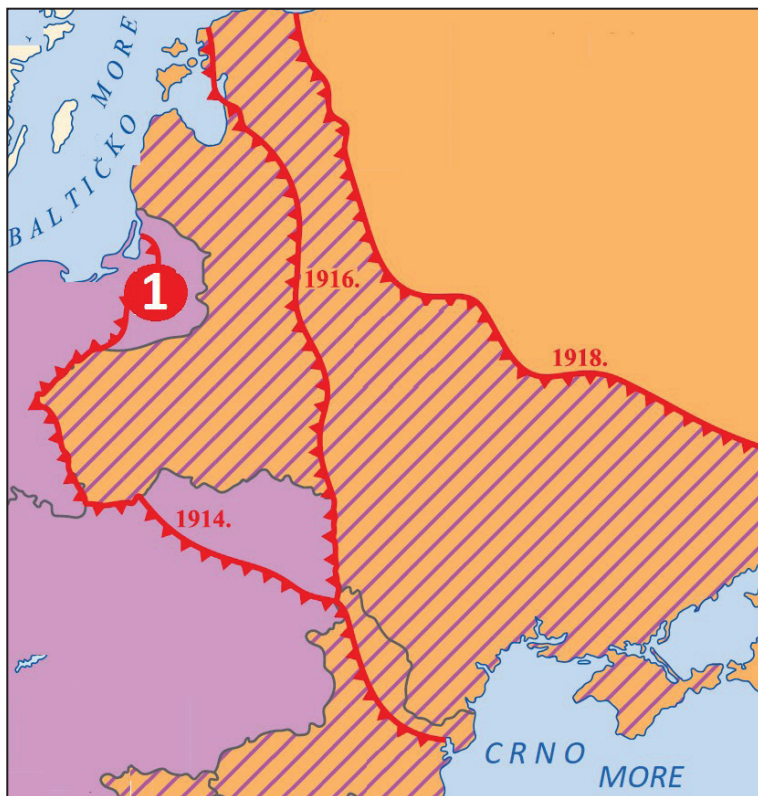
POV D-S034

01

Povijest

79. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

79.1. Kako se naziva bojište čije su linije bojišnice označene na povijesnome zemljovidu crvenom bojom?

- A. balkansko bojište
- B. istočno bojište
- C. solunsko bojište
- D. zapadno bojište

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

79.2. Koja se bitka vodila 1914. godine na području označenome na povijesnome zemljovidu brojem 1?

- A. Bitka kod Verduna
- B. Bitka na Marni
- C. Bitka na Galipolju
- D. Bitka kod Tannenberg

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Povijest

80. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

(...) Sva pitanja koja u ovome trenutku ne mogu biti riješena, kao što su položaj JNA, savezna diplomacija, razdioba zajedničkih prava i obveza bit će uređena posebnim dogovorom – ugovorom između Republike Hrvatske i ostalih federalnih jedinica i SFRJ u postupku razdruživanja. Dok traje razdruživanje, Republika Hrvatska priznaje samo one savezne institucije u kojima se odlučuje na osnovama pariteta i suglasnosti. (...)

Republika Hrvatska povlači svoje predstavnike iz Saveznoga vijeća Skupštine SFRJ, kojemu je istekao mandat a njegovo je postojanje nepotrebno u postupku razdruživanja. (...)

Zagreb, 25. lipnja 1991.

80.1. Što je bilo zakonski potvrđeno donošenjem odluke iz povijesnoga izvora?

- A. uspostava samostalne i suverene hrvatske države
- B. referendum o položaju Hrvatske u SFRJ-u
- C. uspostava Hrvatskoga sabora
- D. ulazak snaga UNPROFOR-a na hrvatski teritorij

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

80.2. Koji se praznik obilježava u spomen na odluku iz povijesnoga izvora?

- A. Dan Hrvatskoga sabora
- B. Dan neovisnosti
- C. Dan državnosti
- D. Dan pobjede i domovinske zahvalnosti

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S034

01

Povijest

Prazna stranica

POV D-S034

99